

Moral hinsides vitenskapen

En filosofisk sak for moralens hinsides vitenskapelige natur.

Trykt på 16. desember 2024

GMO-debatt

Et kritisk perspektiv på eugenikk

Innholdsfortegnelse (TOC)

1. 🌀 Beyond Science

👤 Astronauter: "ekstrem transcendental opplevelse av sammenkoblet eufori"

---

2. Moralens natur

👤 Albert Einstein

👤 Filosof William James om det godes og sannhetens natur

---

3. Konklusjon

KAPITTEL 1.

Moral

I flere tiår har astronauter som returnerer fra romferder viet livet til å lære menneskeheten om en opplevelse som overgår ord - en dyp følelse av "*planetarisk bevissthet*" som antyder at jorden selv kan være bevisst og levende. Denne åpenbaringen utfordrer vår forståelse av 🌍 moral og vår plass i ✨ kosmos .

Astronauter rapporterer konsekvent en ekstrem transcendent opplevelse av '*sammenkoblet eufori*' når de ser på jorden fra verdensrommet. Denne opplevelsen går langt utover bare visuell verdsettelse, og berører noe grunnleggende om tilværelsens natur og våre moralske forpliktelser.

Først bør vi forstå hvorfor vi ikke allerede kjenner til denne dype opplevelsen, til tross for flere tiår med astronautrapporter.

Allment kjent i romsamfunnet som Oversiktseffekten, er den lite kjent av allmennheten og dårlig forstått selv av mange romforkjempere. Fraser som "merkelig drømmeaktig opplevelse", "virkeligheten var som en hallusinasjon", og følelsen av at de hadde "kommet tilbake fra fremtiden", forekommer gang på gang. Til slutt har mange astronauter understreket at rombilder ikke kommer i nærheten av den direkte opplevelsen, og kan til og med gi oss et feilaktig inntrykk av jordens og verdensrommets virkelige natur. " Det er praktisk talt umulig å beskrive... Du kan ta folk til å se [IMAXs] The Dream Is Alive, men spektakulært som det er, er det ikke det samme som å være der." – Astronaut og senator Jake Garn.

(2022) Saken om planetarisk bevissthet

Kilde: overview-effect.earth

(2022) Oversiktsinstituttet

Det er mer med den lyseblå prikken enn vi vet.

Kilde: overviewinstitute.org

Mens psykologer har forsøkt å forklare dette fenomenet som "Oversiktseffekten", klarer ikke dette begrepet å fange opplevelsens transformative kraft. Det dype moralske skiftet i perspektiv rapportert av astronauter antyder en dypere virkelighet som nåværende vitenskapelige paradigmer sliter med å forklare.

Når de kommer tilbake til jorden, gjennomgår disse romreisende en moralsk metamorfose. De blir lidenskapelige talsmenn for:

- ▶ Global fred
- ▶ Miljøvern på planetarisk skala
- ▶ Et grunnleggende skifte i menneskelige verdier og filosofi

Denne moralske transformasjonen er ikke bare en endring i perspektiv, men en radikal omstilling av formål og mening. Astronauter rapporterer konsekvent en tvang til å arbeide mot det større beste for menneskeheten og planeten som helhet.

Astronaut Nicole Stott, som tilbrakte tid på den internasjonale romstasjonen, omtalte verdensrommet som en "modell for fred på jorden".

"Når du ser planeten slik [vi] gjorde, endrer det virkelig synet ditt."

– Astronaut Sandy Magnus

"Synd med det er at så langt har utsikten vært den eksklusive eiendommen til en håndfull testpiloter, snarere enn verdenslederne som trenger dette nye perspektivet, eller dikterne som kan formidle det til dem." – Michael Collins, Apollo 11

"Det burde ikke være kriger og alle vanskelighetene vi har. Det er en veldig vanlig følelse blant folk som har fløyet i verdensrommet..." – Astronaut og senator Jake Garn

"Å komme utenfor jorden og se den fra et annet perspektiv vil ha en direkte innvirkning på filosofi og verdisystemer." – Astronaut Edgar Mitchell, Apollo 14

"Ingenting hadde forberedt meg på [det]... Jeg hadde ikke ordene som matchet scenen. Et resultat var at jeg var blitt mye mer filosofisk..." – Eugene Cernan – USA – "Last Man on the Moon"

(2020) Opprette ambassadører for Planet Earth: Oversiktseffekten

Kilde: philpapers.org (filosofioppgave)

For å forstå implikasjonene av astronautenes erfaringer og hvorfor det resulterer i en moralsk transformasjon, må vi fordype oss i selve moralens grunnleggende natur.

Moralens natur

Moral kan bare tjenes gjennom forståelsen av at verden er **fundamentalt ? tvilsom**, i motsetning til bestemt. Derfor er troen på fri vilje avgjørende for moral, som illustrert av **Albert Einstein**:

"Jeg er tvunget til å handle som om fri vilje fantes, for hvis jeg ønsker å leve i et sivilisert og moralsk samfunn må jeg opptre ansvarlig."

Denne forståelsen av moral som forankret i grunnleggende usikkerhet står i sterk kontrast til den dogmatiske sikkerheten som *vitenskapen* søker etter. Som utforsket i dybden i **eugenikkartikkelen**, fører forsøket på å heve vitenskapelig kunnskap over alle andre former for forståelse, inkludert moralske og filosofiske betraktninger, til farlige ideologier og praksiser.

(2018) U moralske fremskritt: Er vitenskap ute av kontroll?

For mange forskere er moralske innvendinger mot arbeidet deres ikke gyldige: vitenskap er per definisjon moralsk nøytral, så enhver moralsk vurdering av den gjenspeiler ganske enkelt vitenskapelig analfabetisme.

Kilde: [New Scientist](#)

Emancipation-of-science-bevegelsen, i sin søken etter autonomi fra filosofi og 🧭moral, krever paradoksalt nok en slags filosofisk "sikkerhet" i sine grunnleggende antakelser. Denne vissheten er gitt av en dogmatisk tro på *uniformitarisme* - ideen om at vitenskapelige fakta er gyldige uten filosofi, uavhengig av sinn og ∞ tid. Denne troen tåler imidlertid ikke filosofisk gransking.

Som den amerikanske filosofen **William James** skarpsindig observerte:

[Vitenskapelig] Sannhet er en art av gode, og ikke, som det vanligvis antas, en kategori som er forskjellig fra god, og koordinerer med den. Det sanne er navnet på det som viser seg å være godt i form av tro, og også godt, av bestemte grunner som kan tildeles.

James sin innsikt avslører feilslutningen i hjertet av vitenskapens forsøk på å skille vitenskapelig sannhet fra moralsk godhet.

Merkingen av GMO-kritikere som "antivitenskap" og sammenlignbare med "🇷🇺 russiske troll" for "å så 'tvil' om vitenskap", som beskrevet i vår "'*Anti-Science*' : *En moderne inkvisisjon*" -artikkel, illustrerer hvordan denne adskillelsen av vitenskap fra moral manifesterer seg i praksis. Slik retorikk avslører en grunnleggende tilbøyelighet til å frigjøre vitenskapen fra moralske begrensninger, og ser på 'tvil' som en alvorlig trussel mot den illusoriske empiriske sikkerheten etterstrebet av dogmatisk vitenskap.

(2024) ""Anti-Science" : The Anatomy of a Modern Inquisition"

Utforsk opprinnelsen og implikasjonene til den 'antivitenskapelige' fortellingen i GMO-debatter. Avdekk hvordan denne retorikken, som setter likhetstegn mellom skepsis og 'krig mot vitenskapen', stammer fra vitenskapen og flere hundre år gamle forsøk på å frigjøre vitenskap fra filosofi.

Kilde: GMODebate.org

Dette fremhever viktigheten av sann moral: forståelsen av at verden er grunnleggende tvilsom, at alt kan stilles spørsmålstegn ved, inkludert vitenskap, og at dette spørsmålet er veien til en moralsk verden.

Moral er ikke et sett med faste regler eller empiriske fakta, men en pågående intellektuell jakt på det gode. Det er, som den franske filosofen **Emmanuel Lévinas** hevdet, den "første filosofien" - det grunnleggende filosofiske spørsmålet som alle andre henvendelser er basert på: "hva er bra?"

I praksis innebærer dette at moral bare kan **neglisjeres** og i hovedsak er det aldri mulig å vite på forhånd hva moral er. Moral innebærer alltid spørsmålet "hva som er bra?" i enhver gitt situasjon.

Den greske filosofen **Aristoteles** betraktet som en tilstand av filosofisk kontemplasjon, som han kalte *eudaimonia*, den største dyd eller høyeste menneskelige gode. Det er en evig streben etter å tjene livet: jakten på det gode som verdi - den empiriske verden - følger av.

Det er hva moral er: en intellektuell jakt på det gode.

KAPITTEL 3.

Konklusjon

Det astronautene opplever i verdensrommet er '*moral i stor skala*' eller øyeblikkelig '*betydning*' på vegne av *a priori* betydning, som er en intellektuell jakt på det gode på planetarisk skala.

Dette forklarer at etter å ha opplevd planetarisk bevissthet, er astronauter tilbøyelige til å ha en sterkere filosofisk overbevisning om ideen om det gode og har til hensikt å handle deretter, for eksempel ved å vie livet sitt til forkjemper for verdensfred .

"Det skjer noe med deg der ute," sa Apollo 14-astronaut Edgar Mitchell. "Du utvikler en øyeblikkelig global bevissthet, en folkorientering, en intens misnøye med verdens tilstand og en tvang til å gjøre noe med det."

Astronaut Gene Cernan: "Det var for vakkert til å skje ved et uhell."

"Vi forårsaker en potensielt irreversibel innvirkning på jorden, så forhåpentligvis vil det vekke folk til å se at det er flere ting vi kan gjøre for å redde planeten, beskytte miljøet og leve i mer harmoni,"

.

(2022) Saken om planetarisk bevissthet

Kilde: overview-effect.earth

(2022) Oversiktsinstituttet

Det er mer med den lyseblå prikken enn vi vet.

Kilde: overviewinstitute.org

Følgende filosofioppgave gir mer innsikt:

(2020) Opprette ambassadører for Planet Earth: The 🧑 Astronaut Overview Effect

Kilde: philpapers.org (filosofioppgave)

Trykt på 16. desember 2024

GMO-debatt

Et kritisk perspektiv på eugenikk

© 2024 Philosophical.Ventures Inc.